

Fullmäktige 22.03.2021 § 35

§ 35

Förhandsbesked om bokslutet 2020

Beredning och upplysningar:
Ojavuo Pia

fornamn.efternamn@esbo.fi
Växel 09 816 21

Förslag

Stadsstyrelsen

Fullmäktige antecknar för kännedom förhandsbeskedet om 2020 års bokslut.

Behandling

Beslut

Fullmäktige:
Stadsstyrelsens förslag godkändes enhälligt.

Redogörelse

Förhandsbeskedet om bokslutet 2020 baserar sig på bokföringssituationen 3.2.2020. Efter förhandsbeskedet om bokslutet kan det i siffrorna göras några preciseringar, som inte bedöms vara betydande. Det egentliga bokslutet behandlas av stadsstyrelsen 29.3.2021 och av fullmäktige 17.5.2021. De viktigaste förhandsuppgifterna har samlats i ett omfattande PowerPoint-diapaket.

Coronapandemin hade en betydande inverkan på 2020 års ekonomi

Coronapandemin gjorde att världsekonomin våren 2020 rasade på ett aldrig tidigare skådat sätt, när covid-19-sjukdomssituationen och de många olika begränsningsåtgärder som följde av den runt om i världen satte stopp för konsumtionsefterfrågan i servicebranscherna och undergrävde medborgarnas förtroende och den allmänna investeringsmiljön.

Efter vårens ras började världsekonomin snabbt återhämta sig från sin bottennotering, men coronapandemins andra våg på hösten, särskilt i Europa och USA, kommer att bromsa återhämtningen. Sjukdomsläget har försvårats och det har varit nödvändigt att införa begränsningsåtgärder till exempel i många europeiska länder. Detta kommer att synas i den privata konsumtionen, som till exempel Europeiska kommissionen uppskattar kommer att minska med över åtta procent i EU i år.

Jämfört med andra länder återhämtar sig Finlands samhällsekonomi rätt så långsamt från coronakrisen. Enligt Europeiska kommissionens ekonomiska prognos kommer Finlands bruttonationalprodukt att öka med knappt tre procent 2021. Tillväxten är tredje långsammast jämfört med euroländerna. Den långsamma tillväxten beror förutom på den finländska

samhällsekonomin branschstruktur som fokuserar på investeringsefterfrågan också på att minskningen av den ekonomiska tillväxten 2020 var måttligare i Finland än i många andra länder.

Osäkerheten kring hur epidemiläget utvecklas och dess effekter på den ekonomiska tillväxten är emellertid fortfarande stor i alla ekonomiska regioner. Europeiska kommissionen förutspår att åtgärderna för att begränsa coronapandemin kommer att synas i ländernas samhällsekonomiska utveckling under hela prognosperioden. Begränsningsåtgärderna var som störst under det sista kvartalet 2020. I prognosen antogs att de kan lindras under 2021 och 2022.

Exceptionellt år i fråga om kommunalekonomin

Året var mycket exceptionellt för kommunernas och samkommunernas ekonomi. Coronapandemin har orsakat såväl verksamhetsmässiga utmaningar som stora förändringar i de ekonomiska prognoserna inom den kommunala ekonomin. Våren 2020 var osäkerheten om såväl den samhällsekonomiska utvecklingen som om coronans konsekvenser för den kommunala ekonomin stor, och de ekonomiska prognoserna var kraftigt nedåtgående.

Sedan slutet av året kan det konstateras att de ekonomiska konsekvenserna av coronaviruset har varit betydligt måttfullare än väntat. Skatteinkomsterna har inte sjunkit på det sätt som man ännu förväntade sig under coronavåren, och även utgifterna har ökat endast måttligt. Dessutom har staten på ett omfattande sätt kompenserat såväl kommunerna som sjukvårdsdistrikten och aktörerna inom kollektivtrafiken för den förmodade minskningen av inkomster och ökningen av utgifter på grund av coronapandemin. Den kommunala ekonomin stärktes kraftigt med statligt stöd och nyckeltalen för den kommunala ekonomin förbättras klart jämfört med de svaga siffrorna 2019.

År 2021 fortsätter utmaningarna för kommunernas ekonomi

Ekonomin stärktes dock 2020 på ett helt exceptionellt sätt och 2021 fortsätter utmaningarna för kommunernas ekonomi. Arbetslösheten har stannat på en hög nivå, Esbo har 1,6 gånger fler arbetslösa än ett år tidigare. Nya varianter av coronaviruset sprider sig lättare än tidigare och leveranserna av vaccin till Europa och Finland sker långsammare än väntat. Begränsningsåtgärderna måste fortsättas, vård- och inlärningsskulden ökar och de kan avvecklas först när vaccinationstäckningen är tillräcklig. Vaccinationerna har en stor betydelse när det gäller att bekämpa coronaviruset och normalisera den ekonomiska situationen. Skatteinkomsterna för 2020 innehöll betydande korrigeringar i anslutning till skattekursreformen 2019, men enligt skattemyndigheten kan det förväntas höga skatteåterbärningar och negativa korrigeringar i beskattningen 2021.

Staten har förbundit sig att ersätta kommunerna för kostnader för testning, spårning och skydd på grund av coronaviruset på basis av de faktiska kostnaderna samt att i viss mån delta i avvecklingen av vårdskulden 2021–2023. Statsandelen för basservice höjdes dock knappt för 2021.

Skattefinansieringen ökade till följd av korrigeringarna i slutet av året samt av statens coronakompensationer

Kommunalskatteintäkterna var 1 356 miljoner euro (BU 1 320 miljoner euro) 2020. Kommunalskatteintäkterna ökade med 6,6 procent från år 2019. En större ökning än beräknat beror i stor utsträckning på skatteuppbördsförfarandet, det vill säga redovisningen av skatteunderskottet som berodde på skattekursreformen 2019 till skatteinkomsterna 2020. Minskningen av skatteåterbäringarna för skatteåret 2019 och å andra sidan ökningen av kvarskatterna jämfört med ett år tidigare höjde kommunernas inkomstskatteredovisningar för 2020. Kommunernas utdelning av inkomstskatten höjdes till förmån för kommunerna med över 150 miljoner euro på grund av att dividendinkomsterna rasade. Redovisningarna mellan kommunerna har korrigerats och dessutom ökade utfallet av att överlåtelsevinsterna togs med i redovisningarna för 2020. I december togs dessutom uppgifterna för skatteåret 2019 som grund för de kommunvisa utdelningarna för skatteåret 2020. Esbos utdelning av kommunalskatten ökade därmed med 0,6 procentenheter.

Höjningen av utdelningen av samfundsskatten med 10 procentenheter ökade kommunernas intäkter från samfundsskatten kraftigt. För Esbo redovisades samfundsskatt på 136,2 miljoner euro, en ökning på 5,5 procent. Höjningen av utdelningen utgör cirka 36 miljoner euro för Esbo.

Fastighetsbeskattningen verkställs från 2020 för sammanslutningarnas del i deras hemkommun, när debiteringen tidigare har gjorts enligt den kommun där fastigheten är belägen. Detta har fördröjt färdigställandet av fastighetsskatten för många företag och således förfaller cirka 10 procent av fastighetsskatten till betalning först 2021. Det redovisades 112,3 miljoner euro i fastighetsskatteintäkter, cirka 11 miljoner euro mindre än i budgeten.

I tilläggsbudgeten för 2020 anvisade staten 2,62 miljarder euro i stöd till kommunerna och samkommunerna för att kompensera för konsekvenserna av coronapandemin. Staten har stött samkommunerna i de stigande kostnaderna för den specialiserade sjukvården och i bortfallet av biljettintäkter från kollektivtrafiken. Stödet har dock inte räckt till för att helt täcka effekterna av coronaviruset. Statsandelen för basservicen har höjts med 1,17 miljarder euro. Av detta är Esbos andel cirka 92 miljoner euro. I enlighet med beslutet om statsandel var Esbos statsandel för basservice 23,6 miljoner euro och compensationerna för förlorade skattegrunder 78,2 miljoner euro. Statsandelen för basservicen redovisades till Esbo till ett belopp av 119 miljoner euro och compensationen för ändringar i skattegrunderna till ett belopp av 86 miljoner euro, sammanlagt 205 miljoner euro. Skattefinansieringen uppgick sammanlagt till 1 810 miljoner euro, 14,5 procent mer än 2019.

Esbos befolkning ökade med 3 180 invånare, ökningen 2019–2020 var i genomsnitt 4 600 invånare.

Enligt förhandsuppgifterna hade Esbo 292 913 invånare i slutet av 2020. Folkmängden ökade med 3 180 personer år 2020. År 2019 ökade befolkningen rekordartat med 6 100 personer, vilket innebär att tillväxten åren 2019 och 2020 i genomsnitt motsvarar Esbos normala befolkningstillväxt på 4 600 personer per år. År 2020 var antalet barn som föddes i Esbo (3 070 barn) något högre än året innan, men också antalet döda (1 670 personer) var högre än året innan. Inflyttningsöverskottet var 1 760 personer, vilket är 2 750 färre än året innan. Nettomigrationen utgjorde 77 procent av befolkningstillväxten.

Mer än 1,6 gånger fler arbetslösa än för ett år sedan

I slutet av 2020 var arbetslöshetsgraden i Esbo 12,2 procent (ett år tidigare 7,7 procent). Antalet arbetslösa var 17 796, ett år tidigare 11 074. Antalet långtidsarbetslösa var 5 175, jämfört med 3 431 ett år tidigare. Kostnaderna för arbetsmarknadsstödet var 24,6 miljoner euro. Ökningen från året innan var 19,4 procent (4 miljoner euro).

Antalet anställda vid staden var 325 flera i slutet av 2020 än ett år tidigare

I slutet av året hade staden 14 951 anställda. Av personalen var 12 031 personer fast anställda och 2 920 visstidsanställda. Jämfört med året innan har antalet fast anställda ökat med 205 och antalet visstidsanställda med 120 personer. Antalet årsverken ökade med 2,3 procent jämfört med året innan. Också personalkostnaderna ökade med 2,3 procent i januari–december. Användningen av hyrd arbetskraft minskade både inom bildningssektorn (med 23,0 procent) och inom social- och hälsovårdssektorn (med 11,4 procent). Sammanlagt ökade kostnaderna för personal och hyrd arbetskraft i staden med endast 1,4 procent under 2020.

Coronapandemin medförde att ekonomin var exceptionell år 2020

Verksamhetsbidragets underskott blev 1 515 miljoner euro. Ökningen jämfört med bokslutet 2019 var 59 miljoner euro och 4,1 procent svagare. Skattefinansieringen ökade med 14,5 procent i och med statsandelsfinansieringens coronakompensationer. Årsbidraget höjdes till 316 miljoner euro och räkenskapsperiodens resultat till 140 miljoner euro. Utan statlig kompensation skulle räkenskapsperiodens resultat ha förverkligats på en nivå på 2 miljoner euro. Skatteinkomsterna täckte väl finansieringen av tjänsterna och 92 procent av investeringarna kunde finansieras med internt tillförda medel.

De externa verksamhetsintäkterna uppgick till 404 miljoner euro, det vill säga 14 miljoner euro och 3,4 procent mindre än 2019. Inkomsterna minskade till följd av att man på grund av coronapandemin stängde tjänster inom småbarnspedagogiken, idrotts- och kulturtjänsterna samt social- och hälsovårdssektorn. De externa verksamhetsintäkterna överskred den ursprungliga budgeten med 8,6 miljoner euro.

De externa verksamhetskostnaderna låg på samma nivå som i den ursprungliga budgeten och ökade med 45 miljoner euro från 2019. De stängningsåtgärder som förorsakades av coronaviruset minskade kostnaderna för bildningssektorn, där budgetens utgiftsanslag underskreds med 27 miljoner euro. Även inom den allmänna förvaltningen förverkligades kostnaderna för bland annat IKT- och stödtjänster under budgeten. Inom social- och hälsovårdssektorn överskreds den ursprungliga budgeten för hälsovårdens egen verksamhet med 21 miljoner euro i synnerhet på grund av kostnaderna för testning av, spårning av och skydd mot coronaviruset samt kommunandelen för den specialiserade sjukvården med 6 miljoner euro, när städerna i HUS-området beslutade täcka det underskott på 40 miljoner euro som orsakats av coronapandemin för samkommunen HUS under räkenskapsperioden 2020. Även anslagen för familje- och socialtjänster överskreds med 9 miljoner euro. Den ökade arbetslösheten, i synnerhet långtidsarbetslösheten, ökade stadens utgifter för arbetsmarknadsstöd till 24,6 miljoner euro, ökningen från året innan var över 19 procent. Teknik- och miljösektorns ekonomi förverkligades inom ramen för anslagen.

Jämfört med **den ändrade budgeten** överskreds de externa verksamhetsintäkterna med 15 miljoner euro, de externa verksamhetsutgifterna underskreds med 33 miljoner euro och nettoutgifterna, det vill säga underskottet i verksamhetsbidraget, var 45 miljoner euro bättre. I de utgiftsanslag som är bindande i förhållande till fullmäktige fanns det överskridningar inom äldreomsorgen, 2,2 miljoner euro och inom hälsovården, 16,5 miljoner euro. Underskridningar i inkomstbudgetarna fanns det inom äldreomsorgen och idrotts- och ungdomstjänsterna. Avvikelserna jämfört med den ändrade budgeten i de nivåer som är bindande i förhållande till fullmäktige rapporteras närmare i bokslutet.

Coronapandemin påverkade också fondernas intäkter

Placeringsåret 2020 dominerades av coronaviruset, som på våren orsakade ett aldrig tidigare skådat stopp i ekonomierna och ett ras på placeringsmarknaden. Den kraftiga stimulansen av ekonomin och förväntningarna på att coronavaccinet snabbt skulle bli färdigt bidrog till att placeringsmarknaden ökade mot slutet av året. Efter kraftiga fluktuationer var avkastningen på placeringsmarknaden för hela 2020 slutligen i huvudsak positiv. För fondernas del orsakade coronapandemin större värdeminskningar än väntat på våren, vilket syntes i de faktiska finansieringskostnaderna. Förmögenhetsvärdena ökade dock betydligt i slutet av året, men dessa har ännu inte realiserats i bokföringen. Fondernas bokföringsmässiga resultat var 12,9 miljoner euro medan det i budgeten hade budgeterats 18,5 miljoner euro.

Räntekostnaderna underskred budgeten, medan räntenivån fortsättningsvis var låg. Kostnaderna uppgick till 9,3 miljoner euro, åtta procent mer än 2019.

I samband med månads- och delårsrapporterna har det på basis av finansministeriets och kommunförbundets prognoser gjorts prognoser och rapporter om ökning av **skatteinkomsterna och de finansiella posterna**. Effekterna av coronapandemin antogs ännu på hösten vara betydligt negativare än vad de i själva verket var.

Årsbidraget var 315,7 miljoner euro, vilket är 144 miljoner euro mer än året innan. Den totala compensationen till skattefinansieringen och samkommunerna var uppskattningsvis 175,6 miljoner euro och det jämförbara årsbidraget skulle vara 177 miljoner euro.

De planenliga avskrivningarna och nedskrivningarna var totalt 175,3 miljoner euro.

Räkenskapsperiodens resultat kommer att bli kring 140 miljoner euro, vilket är cirka 2 miljoner euro i jämförbara siffror. Siffrorna kan ännu preciseras när bokföringen framskrider.

Stadens bruttoinvesteringar var sammanlagt 424,5 miljoner euro och nettoinvesteringarna 342,2 miljoner euro. Investeringarna ökade med 46 miljoner euro och 16 procent jämfört med året innan. Jämfört med den ändrade budgeten förekom avvikelser bland annat i immateriella tillgångar, där statsandelen för den andra fasen av Västmetron överskreds med 6,8 miljoner euro både i utgifterna och inkomsterna. Dessutom överskreds budgeten med drygt 3 miljoner euro för investeringar i infrastruktur och nybyggnad samt med små överskridningar för andra investeringsgrupper.

Av investeringarna kunde uppskattningsvis 92 procent finansieras med internt tillförda medel.

Esbo lyfte budgetlånen (280 miljoner euro) till fullt belopp i början av 2020 på grund av den osäkerhet som coronapandemin medförde. De lån som lyftes år 2020 senarelägger behovet av att lyfta lån år 2021. Lånestocken ökade och uppgick i slutet av året till 1 119 miljoner euro.

År 2020 uppvisade ett överskott på grund av skattekursreformen 2019, de tjänster som stängdes som en följd av coronaviruset och statens kompensationer. Effekterna av coronaviruset fortsätter ännu länge, även efter att en tillräcklig vaccinationstäckning har nåtts avvecklas den vård- och undervisningsskuld som samlats år 2020 samt de problem som arbetslöshet och ensamhet orsakar. Det kommer att behövas mer statligt stöd också 2021–2023.

Förhandsinformation om uppnåendet av de bindande målen för 2020

För 2020 uppställdes sammanlagt 41 resultatmål, av vilka 19 nåddes och fyra nåddes delvis. För sjutton resultatmål uppnåddes målet inte. Ett resultatmål har ännu inte kunnat bedömas med säkerhet.

Coronaviruset inverkar i stor utsträckning på uppnåendet av Esbo stads resultatmål. Enligt en preliminär bedömning beror det delvis på coronaviruset att åtminstone 10 resultatmål inte uppnåtts. Också i fråga om de uppnådda resultatmålen har coronaviruset gjort det svårare att uppnå dem. I bilagan beskrivs uppnåendet av målen sektorsvis samt coronavirusets konsekvenser för uppnåendet.

Koncernrapport, förhandsbesked om uppnåendet av målen och verksamheten för 2020

Koncernrapporten för januari–december 2020 inkluderar de väsentliga uppgifterna om de viktigaste dottersammanslutningarnas ekonomi och verksamhet i Esbokoncernen. Uppgifterna är förhandsuppgifter om bokslutet och kan ändras till det egentliga bokslutet. Av de mål som fullmäktige uppställt för koncernsammanslutningarna uppnåddes 24/36. Två mål kan antingen ännu inte bedömas eller så har de delvis uppnåtts. Tio mål nåddes inte. De mål som inte uppnås är Esbo bostäders energieffektivitet och bostadsproduktion, de som avbrutit Omnias utbildningar som leder till examen, Helsingforsregionens miljötjänsters produktivitet, HUS:s budget och produktivitet, Helsingforsregionens trafiks produktivitet, Enter Espoos övernattningar, EMMA:s attraktivitet och kvalitet samt antalet gästföreställningar på Esbo stadsteater.

Esbo bostäder Ab fattade under 2020 investeringsbeslut om 364 bostäder, inledde byggandet av 480 bostäder och färdigställde sammanlagt 374 bostäder. Bolagets omsättning år 2020 var 0,3 procent lägre än året innan. I fråga om Esbo bostäder kunde de projekt som avbröts på grund av coronaviruset ersättas med tidigareläggning av projekt som planerats för det följande året, och de avbrutna projekten kunde fortsätta snabbare än väntat.

Esbo Caterings rörelseförlust var 0,3 miljoner euro under året som präglades av coronaviruset. Resultatet inbegriper övriga inkomster av affärsverksamheten, försäkringsersättning för avbrottsskada på 0,5 miljoner euro. I och med ändringen av den ekonomiska modellen från 1.8 överfördes alla livsmedelskostnader och andra kostnader i anslutning till

skolmåltider från stadens måltidstjänster till bolaget, vilket möjliggjorde en ökning av omsättningen. Omsättningen under räkenskapsperioden var 33,6 miljoner euro, av vilket tillväxten jämfört med året innan var 4,4 procent.

Västmetrons projekt för sträckan Mattby–Stensvik framskrider som en helhet inom projektplanens tidtabell och enligt kostnadskalkylen. Planeringssituationen är god och byggtreprenaderna har framskridit huvudsakligen utan sådana produktionsfördröjningar som beror på planeringen. Av byggandet av projektet Mattby–Stensvik var i slutet av december cirka 85,2 procent färdigt. År 2019 uppvisade Västmetron ett överskott både i fråga om skötsel- och förvaltningsvederlagen, vilket sänker vederlagen som uppbärs i år. Bolagets resultat är därför något svagare än i budgeten.

Omnias ekonomi utvecklades väsentligt bättre än målet på grund av en god studerandesituation, bokföringsbehandlingen av beslut om tilläggsprestationer inom statsandelsfinansieringen för yrkesutbildning samt en stram ekonomi.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 08.02.2021 § 46

Förslag

Stadsdirektör Mäkelä Jukka

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige antecknar förhandsbeskedet om 2020 års bokslut för kännedom.

Beslut

Stadsstyrelsen:
Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Beslutshistoria